

Cutubka 1-aad: Ooraal sharraxeed

1. Waa maxay qoral sharaxeed?

J: Qoraal sharaxeed waa wax soo kooba walxaha sida sheegasho ,cadeen, sababta

2. Halkee laga helaa qoraal sharraxeedka?

J: Waxaa laga helaa buugagta sayniska, buugagta xogaha lagu uruuriyo, boorarka xayeysiisyada, jaantusyada buugagta ku sawiran, baakadda dawooyinka IWM.

3. Waa imisa heer qoraalka sharaxaaddu?

J: Waa afar heer oo kala ah:

- ✓ Ugu horreyn waa in aad ka fikirtaa xaalad ubaahan in la caddeeyo oo sharraxaad u bahan.
- ✓ Waa in sharraxaadda loo raadiyaa caddeyn taageeraysa
- ✓ Waa in la sabaabeeyo oo la isku xiraa sheegashada sharraxda u bahan iuyo caddeymaha.
- ✓ Waa in habka iyo hannaanka is gaarsiinta tayo loo yeela

4. Maxa soo koobi karo walxaha?

J: Waxa soo koobi karo sheegasho +cadeyn +sabab

5. Maxan ku cadeyn karaa sheegashada?

J: Waxan ku cadeyn karaa aqoon horay loo heystay

6. Sheeg sharaxada abyan ee qoral sharaxada?

J: Waa sheegasho +cadeen +sabab

Isu beeg sharaxaada iyo erayadan soo socda

Tr	Sharaxad	Erayo
1	Amakaag,ashqaraar ,cajiib ,	10 Baraar
2	Dhagac cagaha wax kaday ,carar ,firaxasho	9 Naylo
3	Yaadad kashiito ,dhiido	8 Muuno
4	Tukulush	7 Muun
5	Bahal yar oo dabagaalaha u eg	6 Qeyd
6	Dameerka yar	5 Soongur
7	Dameerka labka ah	4 Dabagalle
8	Dameerka dhadiga ah	3 Caanaqub
9	Idaha yar yare ee ka kooban dhediga iyo lab	2 Yaac
10	Idaha koran oo naylo dhaafay lax iyo wana garin	1 Yaab

Ku qor erayada soo socda micno kale

Tr	Ereyga	Lidkiisa	Eray kale oo lamacno ah
1	Fanasho	Farxad	Reen reen
2	Buubal	Degasho	Xasilid
3	Horweyn	Irmaan	Caano badan
4	Galoof	Xaas	Reer
5	Har	Ciriid	Joog
6	Kul	Qabow	Dhaxan
7	Lax	Wan	Ido
8	Caro	Hayin	Toosan
9	Gaari	Dhimo	Meyd
10	Dhurow	Baali	Duug

Ku qor erayadan soo socda micno kale

Tr	Eray macno badan	Tirada Macnayaasha
1	Saymo	Qaanso, sagal, falaar
2	Aar	Libax, aarsasho, geesi
3	Aas	Duugid, xabalid, qoraxdhac
4	Aaran	Barwaaqo, qeelo, doog
5	Adin	Cajirka, boowdo, yeerid
6	Aduun	Dhul, ifka, duni
7	Af	Dul, dhinac, wado, tog
8	Afti	Cadeen, bandhig, kala-soocid
9	Agool	Qandhicil, qof madax cad
10	Alkun	Doonis, dhabadha soo saarid

Usu beeg erayada doolka ah iyo erayga asalka ah

Tr	Erayga doolka ah	Asal	Erayga lidkiisa
1.	Duhur	Wirwir	Saq dhexe
2.	Su,aal	Weydiimo	Warcelin
3.	Shay	Wax	Waxba
4.	Rafiiq	Wahel	Kali
5.	Taciiin	Waxbarasho	Jahli / aqoon daro
6.	Qaanuun	Xeer	Is dhax yaac
7.	Naf	Xaw	Dhimasho
8.	Qiyam	Xeer dahsoon	Dulinimo

Cutubka: 2-aad: Beeraha

1- Waa maxay beer?

J. Beertu waa dhul la falay oo dhir, miro iyo badar iwm lagu abuuri karo.

2- Deegankan kaga beer malagu tacbaa?

J. Mayo dhul ku haboon ma ahaan

3- Dhaqaalaha soomaalida keeba ugu wanagsan beeraha iyo xoolaha?

J. Waxa ugu wanagsan xoolaha

4- Gobalade ugu badan soomaaliya tacbashada beeraha? maxa ugu wacan

J. Waa labada shabeelle waayo waa dhul u diyarsan beerasho sidoo kale waxa ay leeyihin webi

5- Sidee ugu fiican ee beer lagu tacban karaa meelaha aan wabi marin?

J. Waxa lagu tacban karaa xareeda iyo matoor.

6- Xagee dalaga ugu badan ee soomaali laga soo saara?

J. Waa shabeelada hoose iyo shabeelada dhaxe.

Isu beeg sharaxaada iyo erayga

Sharaxad	Erayga
1. Kuu sheekeye kasheekeye	Lala ma sheekeysto
2. La hel la hel	La waa baa xigta
3. Lajifiyana banaan	La joojiyana banan
4. Laafyo aadan udhalan	Lix samood ma dhafto
5. Laanta toosi intey	Curdin tahay
6. Labo aan isu waramin	Ma walaaloowdo
7. Labo biyood oo hoos iska harantiyey	Iyaga iska og
8. Labo biyo kulul	Isma

Keen erayadan soo socda iyo lidkooda kadibna raadi erayo lamacno ah.

Erayga	Lidkiisa	Eray kale oo la micno ah
1. Raaxo	Rafad	Dhib
2. Shilis	Cato	Qaliir
3. Riman	Dhalay	Cusub
4. Irman	Guran	Cano la,aan
5. Hebed	Toojo	Hayin
6. Guba	Raysin	Deebeed
7. Dhimo	Nolow	Waarid
8. Burcad	Baqbeeno	Tuugo
9. Ugub	Curad	Dihan
10. Kadin	Oogo	Hore

Erayga iyo eray la macno ah

Erayga	Micno badam
1. Maag	Abaarid ,duugid
2. Maal	Lis,hanti
3. Maamuus	Marti soor casuumad
4. Maan	Mug ,caqli
5. Maar	Bir labyo deegan
6. Maax	Nooleeye ,biyo badan
7. Mac	Laf qab ,dhun kasho ,cato
8. Mase	Dhageysi ,xisabiye,maqayad
9. Maqal	Mataal ,ekeysiiin
10. Mowjad	Hirar qul qul bahsan

Cutubka 3-aad: Miisaanka Maansada

1- Waa maxay qaafiyad?

J. Qaafiyadu waa tiirarka dhismaha maansada soomaaliyed.

2- Maxaa ay maansadu ka kooban tahay?

J. Waxa ay ka koobantahay meeris isku qaafiyad ah si ay u sameyso cod habdhac leh.

3- Maxaa loola jeedda erayga ah “Meerisjab”?

J. Meerisjabku waa eray la jebiyey si maansada loo ilaaliyo qaafiyadeda.

4- Waa maxay alan?

J. Alanku waa dhawaqa yar yar ee meeris ka ka kakoobantahay

5- Imisa shibbane ayaa alanku raci karo?

J. Waxa raci karo hal ama labo shibane

6- Alanku maxuu ka bilawda?

J. Waxa uu ka bilawda shaqal gaaban iyo shaqal dheer

7- Waa immisa alan: “gabayga, buraanburka, saarka, jiiftada, geerarka iyo salsalka kebaduhu?”

J. Gabaygu: waa 20 alan, Buraanburka: waa 18, geerarka: waa 9 alan, jiiftada: waa 9 alan, saarka: waa 10 alan, iyo salsalka kebaduhu oo ah: 27 ugu badnaan.

8- Maxaa loo dhexeesiiya lugaha meerisku marka la sharraxayo?

J. Waxa loo dhexeesiiya hakad (,).

9- Maxaa loo yaqaana lugta hore / dambe ee gabayga, guurowga, iyo buraanburka?

J. Waxa loo yaqaanaa lugta hore hoojis /horaad, halka lugta dambe loo yaqaan hooris / dambeed.

10- Immisa hoojis iyo hooris ayey leeyihiin gabayga iyo salsalka kebdaha saddex lugoodleyda ah?

J. Salsalka kebdaha iyo gabayada saddex lugoodleyda ah waxa ay leeyihiin laba hoojis iyo hal hooris. Midkasta labada lugood ee hore waa hoojis, halka lugta dambena ay tahay hooris.....

Adigoo akhrinaayo waxqabadka 1aad ee cutubkan ka soo saar erayada hoose fal, magic, tilmaame, iyo meeleeeye

Magaca	Fal	Tilmaan	Meeleye
Sacad	Roorid	Aroortii	Kor
Cilmi	Diyaar garow	Cawo	Hoose
Aw	Afnage	Caajis	Marka
Ayan	Khiyaamo	Sabool	Kol
Ganjelo	Riwaayadeyn	Galbeed	Masafur
Wadan	Beyni	Hanti	Naadir
Irid	Dirqi	Luuqad	
Hooyo		Awaad	
Waalid		Tuugmo	

Waxqabadka 2aad (ka soo saar maansooyinkan soo socda lugaha, Qaafiyada, iyo allanka)

1. Waa laba lugood, 20 alan, qaafiyadana waa “dh”
2. Waa laba lugood, 20 allan, qaafiyadana waa “c”
3. Waa hal lug, 9 allan,qaafiyadana waa “g”
4. Waa laba lugood, 18 alan, qaafiyadana waa “b”

Keen maahmaahyadan soo socda dulucdooda

1- Labo bugta isma baaniso

J. Micnaheedu waa dad aan wax wadaheysan wax iskuma qabsan karaan sidii shibirka daa'uus ka iyo gor gorka

2- Labo ceeriin waxa ku qabsaday iskuma cawrido

J. Micnaheedu dadkii wax yar qeyb sado waxbadan is kuma diriraan sida asxaabta oo kale. Dagalkii tabuuk

3- Labo darán mid dooro

J. Micnaheedu waa labo dhib oo aan ka fududeyn oo aan ku hureyn mid qaado sidii xuseen dhigle ku dhacday

4- Labo deeq ku heshiin weyday dood kuma heshiiyan

J. Minaheeda waa dad caano bilash ku heshiin waayey hadal kuma heshiin karaan.

5- Labo kala bariday kala war la'

J. Micnaheeda waa dad aan iska war heyn war iyo wacal oo aan isku talo darsaneyn oo qof ba loo xiisa u alolsantahay

7- Labo qaawan isma qado

J. Micnaheedu waa labo aan wax is ku tareen isma heyn karto

8- Nin yari intuu geed ka boodo ayuu talo ka boodaa.

J. Micnaheeda waa dhalin yarada talo loo ma dhiibo wayo fuded ayaa wax kaga dheelayo meeshii laga bahna ayuu seejiyaa dadka oo aan mud neen buu garta sii yaa sida deeganka oo xafada loo dhiibo

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo eray kale oo la macno ah

Eayga	Lidkiisa	Eray kale oo lamacno ah
Dhowro	Qoonsi	Eegid
Afgabi	Afti	Xulis /codeyn
Kalakaan	Isku mid	Isku kaad
Kabbo	Qurquri	Dhaqso u cab
Kabti	Duuni	Iimaanlawe
Xawli	Kaadis	Tartiib
Kalsoni	Xusli	Eexasho
Kaad	Qabow	Baraf
Huuri	Haawi	Leerin
Lis	Gaaxi	Maalid

Keen eravadaan soo socda erayo kale oo la macno ah

Erayga	Eray la macno ah
Caad	Daruur xuub cad
Caal	Cudur ,maqar
Caar	Midab ,qawiid
Cabban	Sheegasho ,taabasho
Cadar	Udug ,waqti
Cadcad	Waxaro bar
Calaacal	Daawo ,beer laxawi ,sacab
Caddan	Lacag ,daacad niño
Cagaar	Doog ,qudar
Cagaf	Cagta geela ,ma kiinad

Cutubka 4-aad: Mudnaan badan

1) Yaa soo jeediyey fikirka ah in socdaal loo guuriyo?

J. Waxa soo jeediyey oday guure

2) Sheeg magaca inanta uu guursaday socdal?

J. Waxa la oraan jiray dhool.

3) Qiimo in tee bey haweenka ku leeyahiin bulshada?

J. Qiimo sare ayey ku leeyihiin bulshada waayo haweenku waa barbaariyaal, barayaal, hagayaal, iyo horumariyayaal.

4) Hooyadu maxaa ay bulshadu ka soo saartaa?

J. Waxa ay ka soo saartaa sheekh, aqoon yahan, macalin, wasiir, madax weyne, ciyar yahan, abwaan, general, safiir, ganacsade, IWM.

5) Maxay tahay dulucda sheekada mudnaan badan?

J. Dulucda sheekada mudnaan badan waa haweenku dawrka quruxda badan ay bulsha kasta ku leeyihiin waxaa kamid ah dawrka quruxda badan ay bulshada ku leeyihin sida in ay qoyskooda u maamulaan, raggooda u horumariyaan, IWM.

6) Maxaad ka faa'iidayatay sheekada adi qof ahaan?

J. Waxa aan ka faa'iiday in haweenku ay yihiin laf dhabarta bulshada, aassaaska bulshada iyo weliba horumarka bulsha kasta.

7) Dumarka dowl muhiim ah ma ku leeyahiin bulshada?

J. Haa waa ay ku leeyahiin dowl muhiim ah.

8) Meeqa jile ayaa sheekada ka muuqda? Maxayse kala yihiin kaalmahooda?

J. Waxa ka muuqda: Socdaal (ciyaar jecel), Dhool (xaas wanaagsan), Oday Guure (odayaasha deegaanka),

Isu beeg sharaxada iyo erayada

- 1- Waa codka gaduudan ama madow ee ilkaha ku fadhiyan (**cirid**)
- 2- Meel fog ku libidhsan meel ishu gaarayn (**conqol**)
- 3- Talo xun ayaa la siiyey dhibataa haysata (**cirkaa looga dhawaaqay**)
- 4- Waa dabeesha dhulka is ku maleegta ee 11ab11a isku liiqdarta kalka roobka curanayaan ee ay kali laha tahay (**cirrimis**)
- 5- Hilibka reerka wax qashay siiyo reeraha kale (**ciyi**)
- 6- Curubta sare ee baarka geed ka duurka (**cobol**)
- 7- Waa qanjirada kuyaal xagga sare ee meesha labada hun guri ku kulman dhamaqa iyo jabaqda abuura (**cod curiye**)
- 8- Arinta wuu ku deg degay waxa kale ayuu ku qaad (**codkiisuu ka dheereeyey**)
- 9- Waa kolka laagta ama dhu dhubta yeelato meelo 11ab laabmato ah oo yar leexsan (**cirinciir**)
- 10- Waa xidid margi ah oo hunguriga labada dhinac ka mara (**coobbe**)

Eray iyo lidkiisa iyo erayo kale oo la macno ah

Tr	Erayga	Lidkiisa	Eray la macno ah
1.	Gibil	_____	Midabka kore
2.	Gun	Baar	Fiida sare
3.	Dulu laati	Ciq	xoog
4.	Daryeel	Baylah	Dayacan
5.	Juuq	Jaaq	Aamusid
6.	Caad	Gogol	Dhul
7.	Murti	Sir	Qaris walax
8.	Axan	Agas	Soohid
9.	Agabar	Layli	Cid tababar siin
10.	Shalay	Mantay	Aaminta (mantay)

Cutubka 5-aad: Riwayadii shabeel naagood (3)

1. Maxaa ay tahay yididiilada uu Diidane geliyey Shallaayo?

J. Diidane waxa uu Shallaayo geliyey himilo, hawo iyo riyo ay ku sii noolaan karto waxa uuna u sheegay in aysan is dilin oo ay ka tanasuusho naf hurida.

2. Maxaa ay dareentay kolkii ay shallaayo u timid qaadiga in uu yahay kii mehriyey ee shabeel la shaqeenayay?

J. Waxay darentay kalsooni weyn iyo niyada oo dagtay, balse Shallaayo waxaa galay tuhun ah in qaadigan uu yahay midkii ku meheriyey Shabeel, waxayna dareentay walwal iyo cabsi maadaama arrintu isku xirantay oo uu shabeel inkirayo waxa uu geystay, Qaadigiina uu is yara qarinayo.

3. Maxaa uu askarigii dareensiiyey qaadigii? Maxaase qaadiga hadalkiisa laga fahmayaa?

J. Askarigii waxaa uu dareensiiyey qaadigii in Shabeel uu yahay nin in badan ka bad baaday maxkamad oo uu waliba mar walba dhaaranayay dad badanna ay ka so cawdeen. Qaadigu waxaa laga fahamayaa hadalkiisa inuusan dooneyn in kiiska Shallaayo uusan isku dheerdheereyn maadaama uu ku lug leeyahay.

4. Xagge ugu muhiimsan ayaad isleedahay arrimaha noocaan oo kale ah waa laga sixi karaa?

J. Anniga ahaan waxaan isleeyahay waa laga sixi karaa dhanka haweenka waayo hadde is dhowraan oo ay is ilaaliyaan dhibaato lama kulmayaan. Horaaa waxaa loo yiri “lan banaanjeer maraaw maradiis geed ma daaraas”. Waxa ugu muhiimsan ee lagu sixi karo waa in dumarku la siiyo wacyi gelin badan.

Isu beeg sharraxaadda iyo erayda isleh

Tr	Sharraxaad	Erayo	
1.	Addoon, qof la leeyahay, qofka allah ku xiran	10	Biimo
2.	Birbir, walax meel fog looga jeedo	9	Biijo
3.	Weel yar oo hurub ah oo caanaha lagu cabbo, doobi	8	Biid
4.	Foolka bartankiisa, meesha laga weji tubo	7	Bigays
5.	Dab daarid, hurin, dabka noo bidhi oo shaaxa noo kari	6	Big
6.	wax cararay oo biidhgaday ama if muuqda oo libdhaya	5	Bidhin
7.	Shaah	4	Biriir
8.	Waxba	3	Bidhe
9.	Cudur bishinta hoose docdeeda kore ku dhaca	2	Bidhaan
10.	Ka war doonid meel ama hawl halis ka iman karto	1	Bidde

Isu baadi goob maahmaahyadan ku jira jog taxa 1aad iyo jog taxa labbaad

Tr	Jog u taxa 1aad	Jog u taxa 2aad	
1.	Is xasuustaa	9	Dibi dhal
2.	Gacalkaa gacalkis	8	Jeelkii leh
3.	Jid ma qalloocna	7	Waa dhul qalaad
4.	Jir jimicsadaa	6	Jiriid kama qoslo
5.	Jinni ninkii	5	Keena baxsha
6.	Jir bukaa	4	Caafimaad ku jiraa
7.	Jir qalaad	3	Ee jidiin baa qalloocan
8.	Jirkii la haye	2	Kuma jebiyo
9.	Ka dar oo	1	Is xabaala

Eray iyo lidkiisa iyo erayo kale oo la macno ah

Tr	Eray	Lidkiisa	Eray kale oo la macno ah
1.	Dhamac	Dambaaburo	Dhimbil
2.	Madag	Taraq	Afku dable
3.	Shiid	Seexi	Daajin, baqtin
4.	Daar	Dami	Xasilin
5.	Olol	Gamaar	Nasiib
6.	Jarmaado	Caraabo	Hoyasho
7.	Xagaa	Diraac	Abaar
8.	Halbowle	Haniye	Xidid weeeyn
9.	Min yaro	Min weeyn	Bah weeeyn
10.	Kisi	Dhaban	Labo

Erayga doolka, erayga asalka ah iyo erayga lidkiisa

Eraydoolka	Erayga asal ah	Erayga lidkiisa
1. Mar waaxad	Babis	Kululeeye
2. Baraketsi	Barqadeeys	Yasid
3. Nimco	Barwaaqo	Abaar
4. Duco	Baryo	Habaar
5. Dayac	Beeylah	Illalin
6. Jiho/ jaho	Beyni	Jiho la'aan

Cutubka 6-aad: Garwaaqsiin

1. Waa maxay garwaaqsiin?

J. Waa arin ka dhaca kadhaa dhicin arin qarsoon qaab dood ah qoraal lagu qanciyay

2. Sheeg hababka qofka wax looga dhaa dhicin karo?

J. Waxa kamid ah b) in dhageeysato hadalkiisa t) in dhiira galiso qofka j) in hubiso dhaliilaha jiro

Isku aadi eryada iyo sharraxaaddooda

Tr	Sharraxaad	Erayga
1.	Hadal udiidis ama afxiris ama afka duub	Afjig
2.	Laga hadal badiyay ama laga cod karsan yahay ama laga dood badiyay	Afju xun
3.	Yaab iyo amakaag ama wax laga arga gaxo	Afkala haayn
4.	Afkala heeyn ama layaab ama cajiib	Afkala qaad
5.	Qof dadka afka kahabaara ee lahela	Afku leeb
6.	Wax afwareegsan leh sida weelka	Afmeer
7.	Magac loo yaqaano neefka dhiciska ah ee geela	Aflagaado
8.	Adyad ama caay ama magis	Afku xaare
9.	Qof war abuura ee afkiisa kushaqeeysta	Af miishaar

Eray, lidkiisa iyo erayo kale oo la macna ah

Tr	Eray	Lidkiisa	Eray kale oo la macna ah
1)	Dariishad	Irid	Ilin
2)	Lug	Gacan	Hariiq toosan
3)	Sal	Baar	Fiida sare
4)	Wadajir	Kala tag	Isma dhaafno
5)	Dhab	Dheel	Ciyaar /kaftan
6)	Dil	Daa	Dhaaf
7)	Wehel	Naceyb	Xaasid
8)	Wadaay	Cadaw	Hagar daamo
9)	Olad	Dugaag	Duuniyo
10)	Doog	Abaar	Diraac

Keen erayadan soo soca erayo kale oo la macno ah:

Tr	Eray	Eray kale oo la macna ah
1.	Aglool	Jangoon, qoondeeyn
2.	Aqool	Qeeybin, xiliyada cunada lacuno
3.	Arar	Gogol dhac /hordhac
4.	Aroor	Subaxda hore/dhaamin
5.	Asiili	Farbarid / barbarinta caruurta
6.	Asqo	Haraad biyo waayid
7.	Aay	Layaab , arin kadis ah
8.	Arxa	Gar gaar ama caawin

Isu doon maahmaayadaan qeybta 1aad iyo qeybta 2aad

Jooga u taxa 1aad		Jooga u taxa 2aad
1. Illin la qubay	4	Uur muggii
2. Ilmo adeer isma	1	Indho buuxshaan
3. Ijiid aan ku jiidee	7	Waa caymo la'aan
4. Iimaan waa	2	Deyn lloguma qaan gudo
5. Iimaan Allaah	8	Ka xiriirtaa
6. Il adag arooskeedey	3	Waa gacmo daalis
7. Caruur la'aan	6	Ka booddaa
8. Laddo (ludaay) laabtay	5	Uur buuxsha

Cutubka 7-aad: Geyiga Soomaalida

1. Waa maxay erayga “Saqaafid”?

j. Saqafiyad socdaal ama safar.

2. Goorma ayuu tiriyeey abwaan Hadraawi maansadan gaygi soomaaliya?

j. Wuxu tiriyeey 1972kii

3. Sheeg ujeedada uu u tiiyeey abwanka mansada?

j. Waxa uu u tiriyeey in la barto dalka hooyo inta aadan baran dalal shasheye

4. Waa imisa Km xeebta Soomaaliya?

j. Waa 3333km

5. Sheeg jaadadka uu leeyahay gaygeena Soomaaliyeed?

j. waxa uu leeyahay b) dooxo t) banaano j) hawd x) buuro kh) cadduun d) deexo r) adable s) madhayd sh) ciid dh) oogo c) dhoobeey

6. Sheeg buuraha ugu magac dheer gayiga Soomaali?

j. Waxa ka mid ah : b) buur hakabo t) buur eylo j) buurta daalo x) surad kh) goolis d) shinbiris

7. Sheeg magaalooyinka ay ku teedsan tahay xeebta?

j. Waxa ka mid ah b) Kismaayo t) Baraawe j) Muqdisho x) Warsheekh kh) Hobyo d) Boosaaso r) Berbero

8. Sheeg inta uu u qeyb samo gayiga soomaali deegaan ahaan?

j. Waxa uu u qeybsama 12 qeybood: b) dooxo t) xeeb j) hawd x) buuro kh) cadduun d) deexo r) adable s) madhayd sh) ciid dh) oogo c) dhoobeey

9. Sheeg dhulka deexda waa sidee?

j. Waa dhul aan xoolo ku badneen

10. Qeex Eray dhuleedkaan soo socda: (Oogo, Doox, Howd, Dooy, Dhoobeey, Cadduun, Deex, Xeeb, Adable, Madhaydh)?

j. **Oogo:** Waa dhul buura sare leh kuna rogmada howdka, **Doox** waa dhul u dhaxeeyaa hawd iyo buura ah, **Howd:** Waa dhul caro gaduudan ayaana ku badan yahiin dhagxaan yar-yar, **Dooy:** waa dhul u eg muuqaal ahaan hawd, **Dhoobey:** Waa dhul wabi madow oo ku yaala wabiga jiinkisa, **Caduun:** Waa dhul caro gaduudan leh, **Deex:** waa dhul caro cad oo ku teedsan badda oo kulley, dhanan meel dhaxaad leh, **Xeeb** waa dhul ku teedsan badda oo carro dhanan ah oo dhirta dhita wax tar u lahaheeyn, **Adable:** Waa dhul isuga jira midabada dhalka kana baxaan geedo dhaaxeer, **Madhayd:** Waa dhul hawd kali leh.

11. Sheeg wax yabaha dhibaatooyinka ku ah Geyiga Soomaaliya?

j. Waxa ka mid ah b) dhita oo la ciribtiro t) in xoolaha la xaalufiyo j) in la wasaqeeyo hawada iyo deehaanka iyo badaha

12. Adigoo kaashanaya waayo aragnimada aad u leedahay dhiorta ka baxda Soomaaliya, Qor 10 geed oo ka baxa Soomaaliya?

j. waxaa kamid ah geedaha ka baxa Soomaaliya: garas, muray, mukay, tuugar, qurac, hareeri, carmo, dharkeyn, mareer iyo dacaar.

Isu beeg sharaxa iyo erayga is leh

Tr	Sharraxaad	Erayga
1.	Meel jaadin ah oo biyuhu xoog umaran xiliga barwaaqada	Biyo mareen
2.	Dhismo xoog leh oo lagu helo joojiyo biyaha qul qulaya	Biyo xir
3.	Qolof eleelo ah oo lagu helo meelaha badda oo acarido	Bocool
4.	Subaga ka buuxa canaha geela ama miraha qaraha u eg	Bocor
5.	Cad tahar ah oo beerka hoostiisa ku yeel oo nefsashada iyo dheefshiidka taageer	Bog
6.	Qof wax loo boga sameeyey ama hambalyo	Bogaadin
7.	Hawl la sugayey ama ammin ku filan la siiyey ama ka baraandeg	Bogasho
8.	Godad jeex jeexan oo biyo mareen ah booran	Bahal
9.	Waxad jaceshahay in aad tabeeyso ,hilow	Boholyow
10.	Labood noole ee aan wax rimin karin	Bohon

Keen erayadan soo soca erayo kale oo la macno ah:

Tr	Eray	Eray kale oo la macna ah
1.	Doog	Cagar, tigaaad
2.	Jibaax	Qurac, jiq
3.	Mool	Qod ,biyaha meesha ay fadhiistaan
4.	Qolo	Baad, gawricid
5.	Aayo	Habar yar ,mustaqbal
6.	Dub	Sayn ,maqaar
7.	Qab	Sharaf ,xero
8.	Oog	Iftiin , dab
9.	Olol	Holac,cabaad
10.	Hohob	Kabo ,geed

Cutubka 8-aad: Dood dheelitiran

1) Waa maxay dood?

j. Doodu waa wada hada dhaxmaraa labo qof iyo in ka badan

2) Maxa ay ku doodu bareeysa?

j. Dooda waxa ay ku bareeysa in aad ka fogaato buuqa, carada, caayda, aflagadada, iwm

3) Dooda maxey muhiim u tahay?

- Waxa uu qofku ku bartaa habka wanaagsan ee loo hadlo
- Waxay kor u qaada arurinta erayada
- Waxay kor u qaada qota dheerida aragtida, kaana dhigta dhegeyste fiican.
- Sidoo kale waxay qofka galisa kalsooni xaga hadalka
- Waxay ka dhigtaa qofku in uu noqdo hadalkiisa mid miisaaman.

4) Maxaa ka reeban doodu dhexdeeda?

j. doodu dhexdeeda waxaa ka reeban

- Adeegsiga telefoonka
- Ka bixista ciwaanka doodu
- Ku xadgudbida goobta doodu ka socoto.
- Ka kicista booska lagugu talagalay
- Ku hadlida fadhiga, waa haddi uusan xubin la'een

5) Sheeg qaar kamid ah xeerka doodu?

- Inuu istaago qofka hadlayo
- Inuu ku sugnaado goobtisa lagu talagalay
- In lamaqlo codkiisa marka uu hadlaayo
- In uu sugo xiligiisa uusan dhafin hadalka
- In uu tixgalin siiyo qofka kale
- In uu soo bandhigo cadeymo asigo ku saleynayo fikirkiisa diidmada iyo ogalashaha
- Ilaalinta waqtiga doodu

6) Maxa lagu yaqaa dadka soomaalida ?

Waxa lagu yaqaan : b) aftahan t) hadal yaqaan j) sheeko badan

7) Ma noqon karaa afka shasheye mid badala afkeena?

Maya, wayo afkeena waa mid hodon ah, wana keediyaha dhaqanka, qooonta sirta bulshada iyo murtida

Isu beeg sharaxa iyo erayga is leh

Tr	Sharraxaad	Erayga
1.	Yuurara, meel iska fadhiya	Cuskug
2.	Warka, xogta, iyo wacal inta isku xiran ee isku ujeeddada ah	Cuur
3.	Dad, koox , horin dad badan oo meel wada joogo ama cimri ah	Cutub
4.	Xaarka xoolaha yar-yar ay dhigaan kolka ay cano ka dhergaan waa meesha la qabto agabka weelasha qoriga gudinta la galiyo si ay wax u gooyso	Daab
5.	Summada lagu sameeyo kolka xoolaha seyladda la keeno	Dabaqad
6.	Rar is daba joog ah oo wax raraayo	Daabul
7.	Kolka cuntadu isku qurunto caloosha ee dheefshiidku gaabiyo	Daaco
8.	Biyaha rogmaanayo roob da'ay kadib	Daad
9.	Eray loo adeegsado kolka caruurta socdal ka labaraayo	Daadah

Isu doon maahmaavadaan qeybta 1aad iyo qeybta 2aad

Jooga kowaad		Jooga labad
9. Indho gardaran hadday oyaan	3	Waa wada indho
10. Dhaayo aan meel dher wax ka arag	8	Biri ma qabowdo
11. Kor waayel	5	Ninba labo nin la'eg yahay
12. Indho la'aanta dhabta ahi	7	Maalku ha lumo
13. Inta buufimo taal	6	Baa la dhowrasada
14. Inta dhagtaada fayowdahay	1	Kuwa garlihina ka sii daran
15. Intii magacu lumilahaa	4	Waa tan qofka labo jeer godku ridda
16. Inta nabaddu joogta	2	Inay dhacan baa u roon

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo erayo la macno ah

Eray	Lidkiisa	Earay kale oo lamicno ah
1. kaabi	Kaftan	Ciyaar
2. Galbeed	Bogox	Qorax dhac
3. ilaaq	Qoonsi	Yasid
4. kahasho	Jamasho	Jeclasho
5. Kaliil	Gamashi	Naq
6. carabo	Kallah / jarmaad	Dheelmasho
7. kalsooni	Tuhan	shaki
8. kama	Kas	Bareer
9. kah	Mugdi	Gudcur
10. dhaay	Garoor	Suusac

Ku qor erayada soo socda macno kale

Eray macno badan	Macno kale
1. Neef	Maan yari, xoolaha la dhaqdo
2. Tuug	Xatooyo,
3. Toog	Kol, muraad
4. Toob	Cambuur, jadid
5. Shaash	Masar
6. Soor	Bunduq ,hanti ,cunto
7. Soolane	Isbaabule,shaaha,waarikowga
8. Sibir	Qarar,kabiska
9. Lammo	Mataano, isku tolan
10. Jus	Qeyb, Yar

Cutubka 9-aad: Ruwayadii shabeel naagood (4)

1. Faallo kooban ka bixi sawirka saxda ah ee ay soo gudbineyso jilliada (4aad)?

j. Sawirka koowad ee ay bixineyso waxan dhihi kara dayacadada ubbadka, ubbadka waxaa u wanaagsan wadajirka waalidkooda. Sawirka labaad waxaan sidoo kale dhihi karaa waalid ubbad ka maqan yahay in loo sheega ay tahay in wado dheer in loo marayo waayo waalidka waa kan ugu horreeya ee ubbadkiisa u nugul.

2. Maxaa uu yahay fikirka qalloocan ee Shalaayo ka aamintay raga?

j. waxa ay ka aamintay ragga oo idil inee naafeeyaan dumarka, sidoo waxyeelana u geystaan

3. Yaa jillayay ruwayada qeybtan?

j. Waxa jilayey: b) Diidan t) Diidane j) Gaban x) Guuleed kh) Shammado d) Kulmiye r) Shabeel.

4. Qormo kooban ka samee arrinta dhexmartay Diidan iyo Shallaayo?

j. Shabeel waxa uu maagana inuu Diidan ku sameeyo arrintii Shalaayo oo kale, balse Diidan waxa ay aad u fahansaneed shirqoolada ragga maadaama in badan looga sheekeyay arrimaha shabeel.

5. Maxaa laga baran karaa wada hadalka dhexmaray Guuled iyo Shamaado?

j. waxaa laga baran karaa arrimaha qoyska, muhiimada ilaainta caruurta iyo xeelada la rabo in qoyska lagu kala badbaadiyo.

6. Haddii aad joogi laheyd maqaamka Shamaado, sidee Guuleed ugu sheegi lahayd arrintii Shallaayo?

j. Haddii aan joogi lahaa maqaamka Shallaayo waxaan sameen lahaa sidii ay sameesay waayo waxa ay adeegsatay xeelad waana laga roon yahay qofka in si deg deg ah wax loogu sheego, waayo dhaktarkuba qofka xanuunsan si toos ah ugu ma dhaho cudurkaas iyo xanuunkaas baa qabtaa.

Isu beeg sharaxada iyo erayada is leh

Tr	Sharraxaad	Erayga
1.	Agab biraha kale lagu ogaado	Birlab
2.	Birta jiirka lagu dabo	Birjiir
3.	Birta birta kale soo jiidata	Birqalax
4.	Bir labo qalbac ah oo dhuxusha lagu qabto	Birjeeb
5.	Wadar biro badan oo qubane ah	Birqaab
6.	Birta aan biraha kale soo jiidan	Birxaar
7.	Bir dhuuban oo dhuunta laga sifeeyo	Birxarbi
8.	Wax wanagsan sheegis	Warsan
9.	Qori yar oo wax lagu adkeeyo ,sida kolka gudintu daabka ka dhilato	Bishil
10.	Safarka meel dheer ku socda meesha dhexe ee uu nasto	Cabbaarfur

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo erayo la macno ah

Erayga	Lidkiisa	Eray kale oo la macno ah
1. Galab	Aroor	Subax
2. Kamiin	Wabax	Biyo ka dhargid
3. Kax	Jiq	Hawd
4. Tashiil	Qoor	Baatul
5. Korriin	Hagas	Korriin xumo
6. Koror	Gaasir	Dhimid
7. Kub	Dhudhun	Inta u dhexeysa sacabka iyo xusulka
8. Koran	Baatul	Qoor
9. Dhagar	Daacad	Niyad sami
10. Qurjad	Qurux	Bilic

Ku qor erayadan soo socda erayo kale oo la macno ah

Eray macno badan	Macno kale
1. Mir	Soocid, kali kali
2. Maal	Tanti
3. Sariig	Lis
4. Qalaad	Xishood ,dhawri
5. Hir	Shisheye, orgi qooqan
6. Doog	Codad, mowjad, badda
7. Dawo	Wado, buuro
8. Jab	Burbur
9. Jago	Xil, banana
10. Lar	Laqanyo, xasuus xun

Keen erayada soo socda lidkooda iyo eray la macno ah

Erayga	Lidkiisa	Eray la macno ah
1. Bassas	Xog hayn	Jaynaf
2. Dariiq	Qardajeex	Jid
3. Raace	Jooge	Jire
4. Raacis	Reebid	Kor
5. Nuur	Mugdi	Kah
6. Fahan	Garan waa	Kas
7. Fahmo	Garasho la,aan	Kasmo
8. Mar	Noqo	Kol
9. Daqiiqad	Maalin	Jiris
10. Darmuus	Qabow	Kululeyso

Cutubka 10-aad: Waayihii iyo tagtadii (Xaaji Aadan Axmed Af qalooc)

1. Sheeg Xaaji Aadan Af qalooc magaciisa oo seddexan?

j. Waa xaji aadan axmed xasan

2. Halkuu ku dhashay abwaan Xaaji Aadan?

j. Wuxu ku dhashay miyga ceerigaabo

3. Goormuu dhashay abwaanka sannad ahaan?

j. Wuxu dhashay 1871kii

4. Immisa ayey u jirtaa abwaanka meesha uu ku dhashay magaalada ceerigaabo?

J. Waxay u jirta 50 km

5. Abwanka goobta uu ku dhashay jiho ahaan halkee kaga beegan tahay magaalada?

J. Waxay kaga began tahay dhanka waqooyi bari

6. Goormee xaajiga geeriyooday?

J. Wuxu geeriyooday 1986 kii

7. Imisa sanno ayuu jiray xilliga uu geeriyoonayey?

J. Wuxu jiray 115 sano

8. Xaajiga reerkooda maxay ahayeen?

j. Waxa ay ahaayeen reer guuraa

9. Immisa caruur ah ayaa xajiga la dhalatay?

J. Waxa la dhalatay 8 caruur.

10. Immisa bahood ayey ahaayeen?

J. Waxa ay ahayeen 2 habood, abwaanka waxu ahaa yaraanka reerka. Dhanka hooyada dhashay waxa uu u ahaa curad.

11. Sheeg magaca la oran jiray hooyada dhashay abwaan Xaaji Aadan ?

J. Waxa la oran jiray Dahabo Dhunkaal Dhegayare

12. Immisa sanno ayuu jiray abwaanka xiliga libaaxu qaadanayay?

J. Wuxu jiray 4 sano

13. Libaaxu ma cunay abwaanka mise wuu iskaga tagay?

J. Muusan cunin laakin meesh ayuu ku dhiig baxay oo Alle ayaa ka abdbaadiyey.

14. Abwaanka meesha yaa ka soo qaaday?

J. Waxa ka soo qaaday gabadh ari jir ah.

15. Immisa ayuu reerkii gabadha ari raaca ahayd la joogay?

J. Waxa uu la joogay 3 bilood

16. Abwaanka xilligee buu afka ka qaloocday?

J. Waxa uu ka qaloocday habeenkii libaaxu qadanaayay

17. Immisa sano ayuu jiray abwaanka markii ay doonleeyda soo badbaadinaayeen?

J. Wuxuu jiray 9 sano

18. Immisa ayey doonleeyda haysteen abwanka?

J. Waxa ay haysteen 6 bilood

19. Ragga doonleeyda ah tuulade bay yimaadeen ?

J. Waxa ay yimaadeen tuulada layirahdo waqdara oo u dhaxeeysa maydh iyo laasqoray

20. Raggii doonleeyda ahayd yey tuulada kula kulmeen?

J. Waxa ay kula kulmeen oday la oran jiray cali gaacir

21. Yaa aqoonsaday abwaanku markii uu ragii oo doonleeyda la socday?

J. Waxa aqoonsaday Cali Gaacir

22. Oday Cali raggii doonleeyda ahaa muxu ula soo baxay?

J. Wuxu ula soo baxay seef

23. Yaa ka ka xeastay Cali gaacir abwaanka markuu ka reebay doonleeyda?

J. Waxa ka watay abwanka habar yartiisa, wuxuna ka dalbaday in mag laga siiyo wiilka maadaama uu soo badbaadiyey.

24. Immisa ayey aheed magta la siiyey cali gaacir?

J. Waxa ay aheed 10 ishin.

25. Immisa sano ayuu jiray abwaanka markuu dibada u dhoofayey?

J. Wuxu jiray 14 sano

26. Sheeg abwaanka inta dal uu tagay?

J. Waxa uu tagay b) Masar t) Suudan j) Erateriya x) Urdun kh) Falastiin d) Iiran
r) Siiriya s) Sakistan sh) Jaad dh) Hindiya c) Yaman g) Jasiirada _java

27. Sheeg abwaan xaj i aadan dhibaatooyinka uu Alle ka bedbaadiyey qaar kamid ah?

Abwanka waxa uu soo maray xiliyo adag balse alle wuu ka soo badbaadiyey waxana ka mid ahaa

- Maruu libax qaato
- Mar xabsi uu galo
- Mar xukun dil ah uu ka badbaado
- Mar badda laga soo badbaadiyo
- Mar madax furasho lagu soo furto

28. Sheeg abwanka sugaanta uu tiriyeey?

Waxa kamid ahaa

- Aqlaka leegada
- Nalow calanka
- Ubaxii dalkeygow
- Hayin qalaad
- Afka –hooyo baro
- Baroor diiq

29. Abwanka xiliyadii ugu dabeecsay halkuu ku sugnaa?

Wuxu ku sugna muqdisho

30. Halkuu ka shaqeynayey abwanka xiliga uu joogay muqdisho?

J. Wuxu ka shaqeynayey radiyo muqdisho

31. Halkuu ku geeriyooday abwaan xaji aadan?

J. Wuxu ku geeriyooday magaalada ceeeri gab

32. Xilligii yaraantiisa maxaa uu abwaanku jeclaa?

J. Yaraantiisii abwaanka waxa uu jeclaa in uu dadka waaweyn ag joogo oo warkooda iyo wacaalkooda dhuuxo si uu carro-edeg wax ugu ogaado, sidoo kale waxa uu jeclaa abwaanka in uu wax bnaadan ka ogaado carro-edeg.

33. Xaaji Aadan waxaa lagu tiriya in uu yahay nin hoodo iyo ayaan badan waayo?

J. Waxa uu ka badbaaday dhibaatooyin badan oo ay kamid ahaaayeen in la afduubto, libaax qaato iyo dhibaatooyin kale oo badan.

34. Muddadii uu Xaaji Aadan dibadaha wareegayey oo dhul mareenka ahaa maxaad is leedahay wuu soo korosaday?

J. Waxaan isleeyahay wuu ka soo korosaday waayo aragnimo, iyo dalow inuu san faa'ido lahayn.

35. Dhacdooyinka uu xajigu soo maray tee baad isleedahay way ugu adkayd, adiguse maxaad sameyn lahayd saddex dhacdo kadib?

J. Dhacdadii ugu darneyd waxaan dhihi karaa tii libaaxa, waxaan sameen laha inaa iska dhaafo socodaalka badan oo aan ku e kaado hal meel.

36. Maxaa ay kula tahay in uu libaaxii xaajiga markuu soo qatey uu haddana ugu tagey?

J. Waxaa ila tahay wuxuu waayey wax la maciinsado oo la cuno sidaas awgeed buu uga tagey.

37. Sheeg afar turunturooyin oo uu xaaajigu illaahy ka badbaadiyey?

J. Abwanka waxa uu soo maray xiliyo adag balse alle wuu ka soo badbaadiyey waxana ka mid ahaa

- Maruu libax qaato
- Mar xabsi uu galo
- Mar xukun dil ah uu ka badbaado

38. Maxaa laga baran karaa socdaaladdii badnaa ee uu xaajiga sameeyay?

J. Waxaan ka baran karnaa socdaalku in uu u wacan yahay dadka, sidoo kale waxaa laga faaiaa qibrado xagga nolosha ah, Soomali waxa ay ku maahmaahdaa “Nimaan dhul Marin dhaayo malahan”.

Isku beeg sharaxada iyo erayada soo socda

Sharaxad		Eray	
1.	Barwaaqo, ladnaan	8	Beer
2.	Dayac, wataataco	7	Beejo
3.	Nacas, barde barde baalo weyne bay naxmooye biri ma goysa	10	Beeddal
4.	Gaadiid badeed doontana ka yar huurigana ka weyn	9	Beerdaro
5.	Kolka neefka gammanka ahi in la kudo / kudaal ubahan yahay	3	Baynax
6.	Abbar ,toos ,aadanan ,miis ,qiyas	1	Beer
7.	Buuryo ,baaro ,baqbaqa indhaha	2	Baylah
8.	Xubinta dhiga safeysa ee nolosha beerta la fasho	6	Beeg
9.	Waa xubin marista shandeynta dhiiga ,macanka iyo dufanka badan ee nafaqooyinka ku jira	5	Baydi
10.	Waa hawl lagu diray baylihin, wax lagu diray oo dhaliil ka soo baxday	4	Beden

Isku aadi maahmaahyadaan soo socda

Jooga 1aad		Jooga 2aad	
1.	Geed laga dhacay	5	Looma godlo
2.	Geed waa madal	6	Godan
3.	Geed weyn waa gudin	9	Gacmo lalamo tiigasho
4.	Geed yaran lagu beero	8	Dameer baa leeyahay baa dhanto
5.	Geel aan gaawe loo hayn	7	Waa laga waaq duraanta
6.	Geel ba'ow	4	Lixdan jira ku harsada
7.	Geelba sibir	2	Inta joogtana waa marag
8.	Geel baan lahan jiray	3	Yaa ku leh
9.	Geel wasil qaday iyo goob nugul	1	Yarbaa goysa

Keen erayadaan soo socda erayo la macno ah

Eray micno badan		Tirade macnayaasha
1.	Il	Meel biyo lagu shubto, xubin jirka kamid ah
2.	Gar	Arin xubin jirka kamid ah
3.	Sur	Luqun, waxal meel lasuureyo
4.	San	Dalaga yar yar, xubin jirka kamid ah
5.	Kur	Buneysi, madax
6.	Shin	Waqti, sid
7.	Mir	Soocid, kala bixin
8.	Doox	Jeexid, duleelin
9.	Far	Biyo mareen; xubin jirka kamid ah

Cutubka 11-aad: Qorista sahanka

1. Waa maxay sahan?

j. Sahanku waa hanan lagu aruuriyo xogta si loo diyaariyo warbin dhameeystiran

2. Side sahanka loo diyariyaa?

j. Waxa loo diyariyaa u jeedo iyo amin loo baahan yahay

3. Sheeg wax yabaha laga doonayo qofka sahanka sameynayo ?

Waxa laga doo nayaa

- Wareesi
- Shir
- Wada hadal
- Cadeyn cida sahanka codsatay
- Arar guud
- Ujeedo
- Weydiimo cida sahanka sameeysay
- Insahanka la falan qeeyo

4. Sheeg qeybaha sahanka leeyahay?

Waxaa kamid ah

- Tixrac sahan
- Hilinkasahanka
- Ararta sahanka
- Sahan
- Natijada sahanka
- Talobixin sahan

Isu doon mammahyadan qeybta 1aad iyo qeybta 2aad

Jooga 1aad		Jooga 2aad
1. Intad qalaysey	4	Xuman laga fogada
2. Intadan falin	8	Wadarta ma dhibto
3. Intaan dhibane hadlin	6	Quruura xana waa jirey
4. Inii ari foofi jiraa	7	Been baa u gaabisa
5. Intii isku dan ah	9	Cuno yuu dhiiqaa
6. Qar intuu jirey	1	Anna waan qaybinayey
7. Wax la cayriyo	3	Baa dheef qabe hadlaa
8. Intii kali dhibta	5	Ayaa isku dad ah
9. Irmaan waxuu	2	Ka fiirso

Keen erayadan soo socdo lidkood iyo erayo la micno ah

Erayga	Lidkiisa	Eray lamicno ah
1. Aqoon baaris	Jahli	Aqoon la,aan
2. Irmaan	Cano la'aan	Caano maran
3. Guran	Caano, badan	Aaran
4. Maggow	Gaagax	Caano la'a
5. Gaagax	Maggow	Buuxa
6. Quus	Soo bixid	Soo muuqasho
7. Cokan	Ooman	Haradsan
8. Miid	Shilis	Ladan
9. Marwo	Inan	Gabar
9. Rajo	Quusasho	Niyo xumo

Ka sameey eradan soo socda erayo kale oo macne leh:

Erayo	Erayada ka sameysmi kara
1. Jibaax	Jibax, xaab, xaaji, abax, xijaab, xaji, xaabi, xab, baji, baaji, abax
2. Warbixin	War, bax, xin, warbixin, bixi, rax,
3. Daacufle	Daac, caad, cuf, dufle,
4. Muqdisho	Shid, ish, muqdisho
5. Xawaal	Xaw, xal, xawaal, axwaal,
6. Liglig	Ilig, lig lig
7. Kismaayo	Kis, kismaayo
8. Hargeysa	Arag, aas, har, sar, gar, gaar, hargeysa
9. Garoowe	Gar, rag, garow, garoowe
10. Baar dheere	Baar, dheer, reer, aar, beer, baardheere

Cutubka 12-aad: Shabeel Naagood (5)

1. Yaa jilayey ruwayadii shabeel nagood qeybtan?

j. Waxa jillay b) Diidan t) arday j) Shabeel x) Sheikh kh) askari d) saxib

2. Maxaa ay ku jileysay Diidan ruwayadda qeybteeda 5aad?

j. Waxa ay ku jillaysay bare ama macalin

3. Maxaa ay ilaalineysay kolka Diidan ardayda ugu sheekeyneyso shabeelka?

j. Waxay bareysay in aysan ku kadsomin Shabel nagoodka kana dig toonaadaan?

4. Maxa ku dhacay gabadha amusned ee Diidan saddexda cisho u burisay?

j. Waa gabar iskuulka in badan ka maqneed, haddana cashir waxba kala ma socoto, fikir un bey ku jirta

5. Xaggee bay shabel nagood u ka xeeyeen Askarigii, Sheekha, iyo Saaxiibka?

j. Waxa ay u kaxeeyeen xabsiga.

6. Wax ka qor astaamaha lagu garan karo Shabeel Nagood?

Waxa lagu garan karaa b) sasabasho t) been j) war badan

7. Sharax kooban ka bixi maahmaahyadan soo socda:

- **Kullun isaga la isku jillaabta**

Micnaheda waxa aad badi goobeyso ayaga ayaa la isku sahmiya si aad ugu sir bixiso.

- **Kan ku degayaa ka ma dheero**

Micnaheeda waa cadawgaaga kama foga waa mid aad isku ceesh tihiin.

- **Kas wayeel kabbo isma dheera**

Micnaha waa qof waayo araga ah waxa uu sameeyo waa wax ogaal ku yahay ee lama ahan kam

- **Kaligi cune kaligii buu dhinta**

Micnaheeda waa in la is kashado ogaan kali kali oo socon oo wax la wado qabsado

- **Mardaboole afkuu kaga dhunkada ayuu ku qaaniina**

Micnaheeda waa bini aadam afkuu kugu amaanay buu kugu cayaa sido kale waa nimaad kabtiisa toleysid oo karfantaada tolaayo oo kale waye.

Isu beeg sharaxada iyo erayga soo socda

Sharaxad		Erayga
1. Gardareysi	8	Daawe
2. Galley ama masego la dubay ama la solay	6	Dabayaaqad
3. Dukan	3	Daas
4. Bir laxooxda ama cajeerada lagu dubo	1	Daandaasi
5. Daanyeerka weyn ee gaboobay	7	Dabaggaale
6. Wax dhamaday intii ugu danbeysay, dabayaqo	9	Dabayl
7. Tukulush	5	Daaxuur
8. Haraadi	2	Daango
9. Waa hawada ka dhacda meel furan oo aan hur laheyn	4	Dabaadi

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo eray la macno ah

Eray	Lidkiisa	Eray lamicno ah
1. Maldah	Banana	Duur
2. Lool	Dhigo	Mareedo qotomo (aqal)
3. Shilis	Weyn	Caato
4. Lug	Jeeni	Luqun
5. Gabasho	Barer	Toos
6. Buur	Ardaa	Daarad

Keen erayada soo socda erayo kale oo la macno ah

Eray	Micno kale
1. Yaanyuur	Bisad, mukulaal,
2. Qoor	Tun, neef jog leh oo lafo waaweyn
3. Rug	Goob, xog
4. Moog	Mar, jil, ogeyn
5. Kab	Jaan isku tolid walxo
6. Xoor	Tuur, xayawan ee u eg dabacadeye
7. Jir	Oogada sare ee noolaha, roob badan
8. Masaar	Faas, godin
9. Hal	Mid qura, neef xoolo ah
10. Gambar	Walax lagu fariisto, kursi

Cutubka 13-aad: Soomaalidu ma is taqaan?

1. Sheeg waxa lagu garan karo bulsho jirtaankeeda?

J. Saddex lagu garan karo bulsho jirtaankeeda waxaa dhihi karnaa:-

- Bulshadu ma taqaan sooyaalkeeda
- Bulshadu ma taqaan sohdinteeda
- Bulshadu ma taqaan soohdinteeda. Inta kolka ay garato bulshada waa dhihi karnaa waa bulsho jirta.

2. Haddii saddexdaas laga wayo bulshadu maxaa ku dhacayo?

J. Saddexdas arrimood haddii bulshada laga waayo waxaa u qoolan siriq.

3. Sheeg dadka soomaalida waxa lagu garan karo?

J. Waxa lagu garan karaa waa

- Dad dhaadher
- Dad dhuudhuban
- Dad midab maariin ah oo qurux badan leh
- Dad karti leh
- Hawl kar ah
- Dad Bulsho la dhaqan ah
- Dad marti soor wanagsan
- Dad jariido ah oo ay adag tahay in ay dad ku milmaan

4. Side lagu ogaan karaa qofka waxtarkiisa?

j. Waxa lagu ogaan karaa hab dhaqankiisa iyo deeganka uu ku noolyahay

5. Maxa loola jeeda erayaadan ladnaan, abyan ama buuxda?

J. Waxa loo la jeeda Ladnaan: barwaaqo, Abyan: waa dhammeeystiran Buuxda: waa ceegaagan

6. Sidee bay suurta gal ku tahay in qofku bedelo qaybo kamid ah qumanayaashiisa qofnimo?

J. Waxuu ku bedeli karaa: b) in uu asxabtiisa bedelo iyo t) in uu wax barato

7. Side bay suurta gal ku tahay in aad bedesho qumanayashaada xun xun?

J. Waxuu ku bedeli karaa: b) in aad isxisaabiso t) in aad deegaankaaga bedesho

8. Waxa aad sheegtaa saddex tusaale oo hiddayaasha jismiga kamid ah?

J. Saddex tusaale oo hiddayaasha jismiga kamid ah waa: muuqaalka, astaamaha foolka, midabka indhaha, timaha, maqaarka, cabbirka jirka IWM.

9. Waxaad sharraxaad ka bixisaa labada nooc ee Qumanayaasha Hiddeysiga?

j. Qumanayaasha hiddeysigu waaa laba nooc oo kala ah:

- **Hiddayaasha jismiga:** waxa ay cid kasta ku larnaayeen illaa cishadii uu dhashay, inkastoo qaarkood qarsan yihiin illaa xilli dambe oo qofka noloshiisa ah waxaana kamid ah hiddayaasha jismiga ee durbadiiba qofka ka muuqdo waxaa kamid ah: muuqaalka, astaamaha foolka, midabka indhaha, timaha, maqaarka, cabbirka jirka IWM.
- **Hiddayaasha dabeecadda:** waxa ay xoog ugu qayb qaataan horumarka iyo korriinka qofnimadaada waxa ay si dadban jiddayaasha jismiga, waxa ay kaloo ay sameeyaan hab dhaqankaaga, fekerkaaga, dareenkaaga, IWM.

10. Waxa aad sheegtaa saddex tusaale oo hiddayaasha dabeecada kamid ah?

j. Saddex tusaale oo hiddayaasha dabeecada kamid ah waa: hab dhaqankaaga, fekerkaaga, dareenkaaga, IWM.

11. Maxaa sababa kala duwnaashaha dadka?

j. waxaa sababa kala duwnaashaha dadka hiddaha qofka ee waalidiintiisa iyo abuurista Allah (SW).

12. Maxaa la isku yiraahdaa wax yaabaha qofnimadu ama shakhsiyadu kla sameysan tahay?

Maxaana kamaid ah qumanayaasha qofka?

j. Waxaa la isku yiraahdaa qumanayaal. Qumanayaasha qofka waxaa kamid ah sida qofka isku arko in uu u egyahay, hab dhaqankiisa sida uu yahay, dareenkiisu sida uu yahay, aragtida sirta nolosha, cidda uu yahay, iwm.

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo erayo lamicno ah

Erayga	Lidka	Eray la macno
1. Gashaati	Guuris	Inan
2. Adke	Hoore	Dareere
3. Qoton	Gaasho	Barweyn
4. Caruur	Barbar	Dhalinyaro
5. Miigan	Jog	Istaag
6. Fuursad	Kogsan	Qalfsan
7. Dheer	Qaloocsan	Lanjeera
8. Bar	Guud	Dhamman
9. Negaadi	Gudub	Dhafe
10. Nabad	Colaad	Dagaal

Cutubka 14-aad: Ruwayadii shabeel nagood (6)

1. Maxaa la yirahda dabeesha koloka ay u socoto dhanka ay doonta?

J. Waxa la yirahda makhoor

2. Sheeg dabeesha gadal kaga timaado doonta marka socoto waxa la yirahdo?

J. Waxa la yirahdaa rash

3. Qofka wax adrosa maxa kaloo loo yaqanaa?

J. Waxa loo yaqaan abwan ama saniye

4. Yaa jillaya ruwada shabeel nagood?

J. Waxa jillay:- b) Diidan t) Diidane j) Shamaado x) Shallaayo kh) shabeel d) Askari r) Qaaddi s)

Iyo kuwa kale oo badan oo rag iyo du,ar isugu jiro.

5. Dowladda iyo dadka wax ma isku tarbiyeeyaan?

J. Haa waayo dowlad waa dad.

6. Yaad is leedahay ruwayadu way la hadleysaa?

J. Waxay la hadleysa dumarka.

7. Ruwayada xalada la jooga ma is leedahay waa ay la falgali kartaa?

J. Haa waayo dumarka manta ayaaba ka daran kuwii hore.

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo erayo la macno ah

Erayga		Lidka	Eray la macno
1.	Hiirad	Fadhi	Sal dhigasho
2.	Curdin	Gahayr	Waayel mututux
3.	Ceeriin	Bisayl	Mututux
4.	Qurux	Fool xumo	Fildaro
5.	Fadaro	Hodan	Hanti
6.	Tanaad	Sabool	Xoola yar
7.	Fur	Har	Culaab
8.	Ab	Isir	Farac
9.	Wasaq	Mayrasho	Qubays
10.	Fayoobi	Qandho	Jiro

Keen erayadan soo socda erayo la macno ah

Eray		Macno kale
1.	Oon	Harad, biyo la'aan
2.	Qalo	Dayn, xoola bireyn
3.	Laxow	Xanuun, aadaar
4.	Qaali	Wax qiimo badan, maran
5.	Maan	Garaad, garasho
6.	Maal	Hanti, malax
7.	Lufluf	Haraadi, qaraabasho
8.	Luuq	Wado ciriiri ah, qardo jeex
9.	Lis	Maalid, midi af u eyelid
10.	Laf	Bur bur, wax adag oo ku dhex jira nolosha

Cutubka 15–aad: Yaa iska leh?

1. Bulsho aan danteeda guud ilaalin ma jiri karta?

j. Mayo, waayo waa dad kala dhantaalo wana laga dhax faa'ideysan karaa.

2. Sidee afka iyo dhaqanku ugu qayb qaadan karaan wadajirka ummadda? Soo qaado suugaan aad ku taagereyso qoraalkaaga oo aan casharka lagu sheegin?

j. Waxa uu ugu qeyb qaadan karaa bulshada waa iney afkeeda iyo dhaqankeeda dhawrata haddii ay dhawrtaan labadaas bulshada waxaa u fududaaneysa iney midoowaan oo aaney kala fogaan, haddii bulsho kala tagto waxaa imaan kara dhaqamo cusub, af cusub oo bulshada saameen ku yeelan karta.

Suugaan uu tiriyeey abwaan xaaji aadan Axmed xassan afqalooc oo taageeraysa qoraalkayga ayaa oraneysa:

Ninna kuma aflaxo hadal dad kale u akhriyaane

Aayaha dalkiyo dantaa lagu illaawaaye

Haddan dhaqanka laysaga ekeyn laysa aamino

Afar qof oo walaalo ah haduu ruuxba meel aado

Mid walba akhlaakh gooniyuu kala yimaadaye

Arrin kuma hashiiyaane way kala irdhoobaane.

3. Sharraax waxyaabaha keena in bulshadu burburto?

Bulshada burbur inuu ku imaado waxaa sabab u noqon kara saddexdaan arrimood;

b) Kala dabeyn la'aan

t) Is ixtiram la'aan

j) All aka cabsi la'aan

4. Sidee dantada garka ah ugu dhax heli kartaa danta guud?

j. Waxa ugu dhax heli kartaa inaad si niyad wanaag ah aad ugu adeegtid wax yaabaha danta guud ah waayo danta guud oo la gaaro waxa ay ka dhigan tahay iyada oo la gaaray danta gaar ahaaneed

5. Ma kula tahay in ay hadda jiraan bulshooyin aan dantooda guud ku mideysneyn? Maxaad kula tali lahayd bulshadaas?

j. Haa, waa ay jiraan bulshooyin aan dantooda ku mideysneen, waxaana kula talin lahaa in ay dantooda gaar ka horumariyaan danta guud taasna waxa ay u keeni doontaa bulshadaas kala firdhisaa horumar dhan walba mid guud iyo mid gaar.

6. Xaalad ay ummaddi ku jirto yaad isleedahay waa ay beddeli karaan? Sababee jawaabtaada?

j. Sidaan aamin sanahay bulsho qof keli ma beddeli karo, bulshadu iyada un baa is bedeli karta. Waxaa imaaneyso marka su'aal ah sidee bulshadu iyadu qudheedu isku bedeli karta? Waa su'aal qof walba uu is weydiin karo. Waana sax bulshadu waxa ay ka koobaan tahay dad kuwaas oo ku nool hal goob marka qof walba inuu is hagaajiyo un bay ku beddelmi kartaa bulsho marka loo eego sammaanta.

7. Soo baar abwaaniinta curisey suugaanta ku jirta cutubkan?

j. Waxaa curiyey heesta ah “aqal tiir la’ aantii keligii ma taagnaa” Xasan Sh. Muumin. Waxa curiyey heesta “aboorkuba allaylkuu dhisa aqalo waa weyne” Xaji Aadan Axmed Xasan afqalooc.

Isku doon maahmaahyadan jooga u tixalaad iyo jooga u tixa 2aad

Joog u tixa 1aad		Joog u tixa2aad	
1. Nin ka hadal badan	4	Midba marba la siibaa	
2. Ayax tag	3	Biyo fadhiyo kiciyaan	
3. Biyo socdo	5	Kab laawaa hara	
4. Mijo dhooqo	2	Eelana reeb	
5. Kab xume ma haree	1	Dhaxalka abaha kula leh	

Keen erayada soo socda erayo la macno

Eray	Manco kale
1. Saxansaxo	Neecow qaboow
2. Soor	Hanti
3. Xundhur	Xudun
4. Kaliil	Roobka da'a guga iyo derta
5. Qeyd	Dhul cabiran
6. Gob	Geed dheer oo qodax leh oo miro macan bixiyo
7. Gun	Salka
8. Haatuf	Isgaarsiin
9. Dabar	Xariga gaban oo geela lugaha looga xiro
10. Gud	Geed gaaban oo miraha yicibka bixiyo

Keen erayadan soo socda lidkooda iyo erayo la macno ah

Erayga	Eray la macno ah	Lidkiisa
1. Dabacid	Dhixir	Iska yeelid
2. Dabeecad	Dhalan	Dhaqan
3. Cibaado	Weyso	Dhaqasho
4. Duco	Tadcaar	Habaar
5. Salaad	Tuko	Gaal
6. Wuduu	Duraan	Dalmar
7. Shar	Shush	Wanaag
8. Deyn	Gashi	Sadaqo
9. Naf	Rubad ama xaw	Geeri
10. Shukri	Mahad	Dafirid

Cutubka 16–aad: Miisanka Murtida Gabayada

1. Yaa curiyey maansada dhaqanka?

j. Waxa curiyey abwaan Xasan Xaji Cabdullaahi oo ku magac dheer “Xasan ganeey”.

2. Halkee ayuu ku dhashay abwaan Xasan Xaji Ganey?

j. Waxa uu ku dhashay dulleedka degmada buullaxar

3. Goorma ayuu ku biiray abwaanka ciidamada xoogga soomaaliyed?

j. Wuxu ku biiray 1967 ciidamada kumaandooska.

4. Goormuu ku biiray baanbeydii kooxdii Janan Da’uud

j. Waxa uu ku biiray 1970kii

Keen magacyo guud iyo magacyo gaar,iyo magac u yaal

Magac guud	Magac gaar	Magac u yaal
1. Iskuul	Maxamed	Iyada
2. Isbitaal	Yusuf	Asiga
3. Suuq	Saynab	Iyaga
4. Wado	Mahad	Adiga
5. Masjid	Xaliimo	Inaga

Maahmaahyo saddexley ah

Saddex ha u gefin;

1. Nin xukman (Boqor sharaf leh oo la doortay).
2. Nin ximran (Nin oday ah oo ciro ama xino leh).
3. Nin xamlan (Nin sheikh ah oo kutubkiisa xambaarsan).

Gefka saddex laga galo meel la’aan ma dhaco;

1. Culimada (Qofka culimada ku gefa aakhiradiisu waa ay tagtaa).
2. Madaxda (Qofkii madaxdiisa u gefaa adduunkiisu wuu tagaa)
3. Bulshada (Qofkii bulshada ku gefa sharaftiisu way tagtaa).

Saddex kolkaan bartaan ka gaboobay:

1. Dab ololintiis
2. Awr carraabinteed
3. Caruur aamusinteed

Saddex ma gaartid:

1. Nin maalin ma gaartid (Nin ka faras / gaadiid fiican maalin ma gaartid)
2. Nin sannad ma gaartid (Nin kaa beer fiican sannad ma gaartid).
3. Nin weligaa ma gaartid (nin kaa naag wanaagsan weligaa ma gaartid)

Saddex waaa ay kula socdaan:

1. Hawo iyo hunguri way ku hor ordaan
2. Gabow iyo geeri way ku daba ordaan
3. Faa'ido iyo khasaaroway ku hareero socdaan

Saddex lama arag:

1. Bakeyle tallaabsanaya
2. Bari ciyi ah
3. Belaayo laba qad ah

Saddex lama raaco:

1. Ma horreeye
2. Ma haasaawe
3. Ma hambeeye

Saddex baa qofka lagu bartaa:

1. Inaad jebed la degto
2. In jidiin idin dhex maro
3. Inaad jid wadav martaan

Saddex baa boqornimo kaa qaada;

1. Gar weecsan
2. Guddoon jilicsan
3. Gacan gudhan

Saddex baa ragga ugu liita:

1. Ma toshe
2. Ma tashiishe
3. Ma tashada

Saddex baa ragga ugu wacan

1. Nin tolkii u nacas ah
2. Nin shisheeye u nacab ah
3. Nin reerkiisa u naag ah

Saddex baa ragga wax matare ah:

1. Nin maqan oo aan la tabin
2. Nin jooga oo aan la tirsan
3. Nin tegaya oo aan la celin

Saddex saddex lama heshiiso:

1. Nin wax quura iyo midaan wax quurin
2. Nin qab weyn iyo midaan qab weynen
3. Nin qosol badan badan iyo nin qoonsi bada.

Saddex laga ma gar helo

1. Gardarro garab og
2. Gaajo guri og
3. Cudur geeri og

Cutubka 17-aad: Yaa tahay?

1. Sheeg isbeddelada ku yimada qofka?

J) is bedellada qofka ku yimaada waxa kimid ah: b) da'da t) muuqalka j) magaca x) kartida

2. Sidee bay qofnimadaada ugu qeyb qadan kartaa xalinta dhibaatooyinkaaga?

J) Waxa ugu qeyb qadan kartaa

- a. Inaad tahay qof lagu kalsoon yahay
- b. Inaad tahay qof bulshada agtooda magac ku leh
- c. Inaad tahay qof u olaleeya nabad ku soo badalid dadka

3. Maxa keena in dhalin yarada asxaabtooda ah la wadagaan arimo badan aysan la wadagin walidkooda?

J) Waxa keena

- In ay walidka iyo ubadka ay wax xirir ah ka dhaxeynin
- In ay ka baqayaan walidkooda kadib soo bandhigista warbixinta
- In aysan iska war haynin walidka iyo ubadka

4. Maxaa ay muhiim u tahay in qofku naftiisa barto oo uu naftiisa fahmo?

J) Waxa ay muhiim tahay nolosha, waayo haddii uu qofka barato naftiisa waxaa uu ogaanayaa meelaha uu ku liito iyo meelaha uu ku fiican yahay waaxana qofka u fududaanesa inuu iska saxo meelaha uu ku liito.

5. Xil intee la eg baa iska saartaa in aad la socoto dareemahaga ama falalka aad sameyso?

J) waxaan iska saaraa xil weyn.

6. Sidee u dhiraandhirisaa (xalisaa) dhibaatooyinkaga?

- Ugu horreyn qeyx dhibatada
- Cadde xalka aad rabto in la gaaro
- Qiimee inta wado ee u furan
- Daraasaad ku samee wadada ugu fiican ee ah in aad marto/ qaado
- Ku dhawaaq go'aankaga
- Ka fikir caqabadaha kugu imaan kara
- Billow hawlgalkaga
- Ugu dambeyn qiimee xalka aad gaartay

Isku beeg sharraxaadda iyo erayada soo socda

Sharaxad	Eray	
1. Socodka goranyada	5	Dallaab
2. Meel banan oo aan cidna joogin	4	Dalow
3. Xariiq, diilin, jiitin	1	Daltabyo
4. Qof u qaxay dhulka fog oo aan xog badan ka heynin	8	Daldhoon
5. Dalaabid, hawad , beyniga, socdaalka ka lun san yahay	2	Daleel
6. Ilinka labada hunguri ee kan cuntada iyo kan needta ku kulman	9	Daluun
7. Dhuka xooluhu cunto dheef leh ka helayaa	3	Daliig
8. Hilow, boholyow	7	Dalsan
9. Haadaan ama god dheer waa lidka joogga cabirka hoos la aaday	6	Dalqo

Keen erayadan soo socda lidkood iyo erayo kale oo la macno ah

Tr	Erayga	Lidkiisa	Eray La macno ah
1.	Koox	Kali	Mid qura
2.	Horjooge	Dibjooge	Gadal socod
3.	Afgarooc	Aftahan	War badane
4.	Kaftan	Muran	Dood
5.	Qosol	Qoonsi	Saluug
6.	Guud	Gaar	Gooni
7.	Gun	Baar	Fiid
8.	Danjir	Daljir	Diface dal
9.	Shiiqsan	Foocsan	Qaloocsan
10.	Gadaal	Hore	Hoggaan

Keen eradan soo socda erayo kale oo la macno ah

Tr	Erayga	Erayo la macno ah
1.	Bur	Budo cad
2.	Dacar	Dhismo weyn
3.	Dhan	Cabid wax dareera
4.	Dub	Seenta xoolaha, shiil
5.	Dir	Qof meel loo diro
6.	Dul	Meel duleelsan
7.	Gun	Salka geedka
8.	Duud	Dusha ama dhabarka
9.	Duug	Wax dhamaaday sida maro, aasid
10.	Duul	Dadbadan

Cutubka 18–aad: Sheekooyin murtiyeed

1. Boqorku halkee buu ka talin jiray?

J) Waxa uu ka talin jiray meel badda ka tolowaan

2. Boqorku muxu aduunka ugu jeclaa

J) Waxuu ugu jeclaa buugagta

3. Sheeg mahmahda uu usoo qatay boqorka?

J) Wuxu u soo qaatay saddex baa madaxtinimada kaa qaada

- Gar weecsan
- Gudoon jilicsan
- Gacan guran

4. Maxay tahay dulucda sheekada addoonka iyo libaaxa? Maxaase ka baran karnaa?

J) Dulucda sheekada waa haddii aad abal qof u gasho inuu beri kaa sugayo abaal gudkeeda. Libaaxiina waa uu u baal guday addoonkii wayo ma uusan cunin. Sheekadaan waxaan ka baran karnaa aaaminaada macnaha ay leedahay.

5. Labada sheeko ma dhabaa mise waa dhalanteed?

J) waa dhab sababtoo ah waa sheekooyin wax ku ool ah oo taabanaya waaqaca.

6. Sheeg afar astamood oo looga bahan yahay hogaamiyaha saxda ah?

J) waxa ka mid ah :

- Inuu naxariis leeyahay
- In uu deeqsi yahay
- Inuu dadka u kala eexan
- Inuu dulqaad leeyahay

7. Maxay tahay dulucda sheekada dagiiran jiraha iyo boqorka? Maxaase ka baran karnaa?

J) Sheekadaan xagalo badan ayaa laga eegi karaa oo waa ay dulucyo badan tahay, baal aan ka fiirino dhanka isu naxariisashada. Wiilka yar e dagiiran jiraha ah waxaa u yimid boqor oo ka da'ah weyn waxa uuna ku yiri “buug meeshaa iga sooo qaad uma laaban karo waxaan ku siinayaa lacag ka sameysan dahab”. Yarka waxa uu sameeyay sharfid qofka weyn uu sharfayo boqorkana wiilka yar wuu u naxariistay waayo waxa uu siiyey lacag. Sheekadaan waxaan ka baran karnaa is caawinta in ay ka wanaagsan wax walba.

”لـيس منامن لـم يـرحم صـغـيرنا و يـعرف شـرفـه بـيرنا“

Isu beeg sharraxaadda iyo erayada soo socda

Sharaxad		Eray	
1.	Naysha ama wanka yar ee hooyadu ka dhiatay ee ee idaha kale loo dhigo	6	Heemaal
2.	Waa daruurta casha ku soosaartay ee biyaha badan xabarsan	8	Heen saraar
3.	Gole, maddal, ardaa	5	Heellan
4.	Miraha geedka higlada	3	Heeraar
5.	Qof inuu wax qabto u diyaar ah	9	Heel
6.	U eg u ekaasho hidde keeno habsami kaq wanag	1	Heeco
7.	Fuudka dufankiisa kore eek a yimada hilabka ama lafaha la kariye	10	Hebed
8.	Waa tiirar farraarro leh oo aqalka gudihiisa laga taago oo cayga lagu dul sameeyo si sabaanka guriga loo saaro	2	Heego
9.	Waa deyr, xeero, meegar, ood leysku wareejiyey si col leyskaga dhowro	4	Heeli
10.	Dhaaqo, aan waxba diidin, wax kasta ogol	7	Heen

Keen erayadaan soo socda lidkood iyo erayo kale oo la macno ah

Tr	Eray	Lidkiisa	Eray kale oo la macno ah
1.	Tur	Dibindaabyo	Qayaano
2.	Gaal	Muslim	Toosan
3.	Gob	Gun	Jirid
4.	Dherag	Gaajo	Baahi
5.	Dhaxan	Dugsi	Gabaad
6.	Murti	Yoonyoon	War badane
7.	Qasare	Faa'iido	Dheef
8.	Cir	Dhul	Meere
9.	Dhiig	Malax	Dheecan midib cad leh
10.	Webi	Haro	Waro

Keen erayadan soo socda erayo kale oo la macno ah

Tr	Eray	Micno kale
1.	Baad	Cuno, rashiin
2.	Balanbal	Dash, arda
3.	Bal	Geed galeyda iyo masagada ka soo haraa
4.	Aar	Libaxa labka, aar gudasho
5.	Jaan	Saanta kabaha, jinni
6.	Dhan	Kuli, cab
7.	Qaranqaaro	God, bohol yar
8.	Aroori	Xoolo biyo siin, qof seexin
9.	Waayo	Xili hore, bari samaadkii
10.	Asal	Unkamid, midib af u yeelid

Guuleysta dhammaantiin !!!